

Bukta – žaliasis Sūduvos perlas

Pirmą kartą Buktos giria, kuri priklausė karališkajam Buktos medžioklės dvarui, minima 1559 m. Grigorijaus Valavičiaus atliktoje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės karališkųjų girių surašyme. Dabartinis Buktos miškas buvo Alytaus karališkosios girios dalis. Lietuvos – Lenkijos karalius Žygimantas Augustas savo ištikimam tarnautojui Lukui Volfui už tai kad „...ištikimai, dorai ir rūpestingai prižiūrėdamas karališkosios malonės sveikatą. Pelnytai užsitarnavo malonę...“ dovanavo amžinam valdymui du kaimus su gyventojais (Matlankio bei Buktos) bei 15 valakų Buktos girios bei 2 valakus pievų.

Bukta – gamtos saugykla

Buktos miškas priklauso Marijampolės miškų urėdijai Buktos girininkijai. Bukta Žuvinto biosferos rezervato teritorijos dalis. Buktoje yra 2 gamtiniai rezervatai Liūliškynės ir Buktbalės bei 2 botaniniai – zoologiniai draustiniai Paželsvių ir Želsvos juose saugoma – etaloniniai drėgnieji plačialapių miškai su liepinių skroblynų, guobynų bendrijomis, retomis ir saugomomis augalų ir gyvūnų rūšimis. Buktos miško plotas - 3200 ha, ji bene reikšmingiausia pietrytinės Sūduvos, kaip biologinės įvairovės saugykla, tai vienintelis, stambiausias miško masyvas išlikęs Marijampolės rajone. Bukta priklauso Europos saugomų teritorijų tinklui – Natura 2000, ji išskirta kaip buveinių ir paukščių apsaugai svarbi teritorija, kurioje sutinkamos šios Europinės svarbos miškų buveinės: aliuviniai miškai, pelkėti lapuočių miškai, pelkiniai miškai, žolių turtingi eglynai, skroblynai bei Europoje nykstantys miškų paukščiai: vidutiniai margieji geniai, baltnugariai geniai, gervės.

Gamtos ypatumai

Nors Buktos miškas stipriai kirastas, tačiau jo augalija ir augmenija išlikusi ganėtinai tipiška pietvakarių Lietuvai. Bukta garsėja savo išskirtiniais medynais, kuriuose vyrauja plačialapiai miškai (su ąžuolu, uosiu, skroblu, vinkšnomis, klevais, liepomis), reljefo pažemėjimuose, įdubose plyti šlapiųjų juodalksnyų raistai. Rytinėje Buktos dalyje ošia tankūs spygliuočių miškai (eglynai), rytinio miško masyvo pakraštyje kur miškas pereina į Žuvinto palias (aukštapelkę) sutinkami klampūs kimininiai raistai.

Buktos miško floros skrynioje virš 410 aukštesniųjų augalų rūšių, iš jų net 23 rūšys saugomos

Lietuvoje. Saugomoje miškų bendrijoje - liepiniuose skroblynuose veši retosios žolės: Lietuvos lijana – gebenė lipikė, europinis miežvienis, pavasario puošmenos - tuščiaviduris ir tarpinis rūteniai, geltonžiedžiai pelėžirniai, meškiniai česnakai ir kt.

Bukta suteikia prieglobstį laukiniams gyvūnams ir paukščiams, čia nuolat laikosi taurieji elniai, briedžiai, vilkai, sutinkami Lietuvoje saugomi šermuonėliai. Atokesnėse miško vietose peri saugomi paukščiai: jūriniai ereliai, ereliai rėksniai, vapsvaėdžiai, vištvanagiai, juodieji gandrai ir kt.

Susipažinkite keliaudami

Su dalimi Buktos miško gamtinių vertybių Jūs susipažinsite įrengtame gamtiniame – pažintiniame take esančiame Buktos miške. Take yra 2 trasos: ilgosios trasos ilgis – 1,7 km, trumposios trasos ilgis – 1,3 km, keliaudami taku užtruksite apie pusvalandį. Take pamatysite Natura 2000 miškų buveines, saugomas augalų ir gyvūnų rūšis, artimiausią pažinsite mišką.

Gamtos paveldo objektai

Buktoje yra šie saugomi botaniniai gamtos paveldo objektai:

Objekto pavadinimas	Apimtis m	Aukštis m	Amžius metais	Objekto vieta
„Grįstakelio“ ąžuolas	4,58	28	280	56 kv., 6 skl.
„Buktos“ ąžuolas	4,48	28	250	23 kv., 6 skl.

Kultūros paveldo objektai

Bukta ir jos apylinkės - istorinių įvykių liudininkė. Miške yra keletas vietinės reikšmės kapinaičių, kuriose palaidoti Lietuvos pokario partizanai. Žinomiausia memorialinė vieta Buktoje – ties Vartų kaimu čia palaidoti I pasaulinio karo dalyviai - vokiečių kareiviai.

Kad Bukta išliktų

Bukta – savitas Sūduvos krašto gamtos paveldo turtas, poilsio vieta, šio krašto puošmena, neleiskite, kad ji būtų žalojama. Lankydamiesi Buktos miške deramai elkitės: netriukšmaukite, netrikdykite laukinių gyvūnų ir paukščių, neterškite šiukšlėmis, nelaužykite medelių, šakų, nesinkite laukinių augalų, neardykite skruzdėlynų, paukščių lizdų, negadinkite tako įrangos, kelio ženklų.

Lietuvos tautinio atgimimo ažuolynas

1989 m. balandžio 1 d. per šlapdribą ir vėją visais keliais Ožkabalių link traukė gausybė mašinų su medeliais. Diena buvo šalta ir vėjuota: mašinos klimpo Ožkabalių molyje, žmonės sunkiai klampojo, nešini medeliais. Tačiau atmintyje išliko ne žvarba ir dargana, o šilti bei vilties kupini žmonių veidai bei tas nenusakomas jausmas, kuris vienijo visus gražiai idėjai ir darbui Lietuvos labui. Tris savaites ažuolyną sodinti važiavo lietuviai ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš Latvijos, Kaliningrado srities, Gudijos ir kitų vietovių.

Pagal iniciatyvinės grupės nario Romualdo Survilos parengtą projektą ant vaizdingų Ožkabalių kalvų 30 ha plote per keletą savaitgių buvo pasodo-

Ažuolynas pasodintas tautos atgimimo šauklio gimtinėje

dinta 12 giraičių: Sąjūdžio Seimo, Tautos atminties, Tautos vienybės, Represijų aukų, Sausio 13-osios ir Medininkų aukų memorialas, Knygnešių, J. Basanavičiaus premijos laureatų, Vilkaviškiečių, Jaunimo, Kovo 11-osios, Svečių ir Įžymių žmonių giraitės. Ta-

kas į Atgimimo ąžuolyną prasideda nuo simboliinių vartų – 1995 m. pastatytos Daumanto Kučo sukurtos skulptūros. Tautos atminties giraitėje pasodinti ąžuoliukai Lietuvą garsinusiems didžiavyriams: Vincui Kudirkai, dr. Jonui Basanavičiui, Simonui Daukantui, Antanui Poškai, Vydūnui, Lietuvos Respublikos Prezidentams, kitiems įžymiams žmonėms. Represijų aukų giraitėje auga Sausio 13-osios bei Medininkų aukoms atminti pasodinti vardiniai medeliai. Prie kiekvieno medelio M. K. Čiurlionio meno mokyklos jaunieji skulptoriai lauko akmenyse iškalė šių įvykių aukų vardus.

Šioje giraitėje pasodinta ir medelių Lietuvos žmonėms, ištremtiems ir žuvusiems Sibire, po pasaulį išblaškytiems tautiečiams atminti. Knygnešių giraitėje auga ąžuolai, pasodinti Lietuvos knygnešiams, prisidėjusiems prie tautiškumo išlaikymo, o pietinėje ąžuolyno dalyje žaliuoja beržų žiedas, simbolizuojantis tautinio atgimimo sąjūdį. 1998 m. buvo pasodintos Vasario 16-osios Lietuvos nepriklausomybės ir Kovo 11-osios nepriklausomybės atkūrimo aktų signatarų giraitės.

Tautinio atgimimo ąžuolyne auga ir Stelmuzės galiūno atžala

